

insjö fisket

NUMMER 3 - 1974

Bygga nät — en konst som försvinner.
Artikel om detta i tidningen, sid. 7.

insjö fisket

Organ för
Svenska Insjöfiskarens
organisationer

Adress: Fiskhallsvägen 16—18,
121 73 Johanneshov.

T. f. ansv. utgivare **U. Widén**
Telefon 08-91 55 04
Bostad 0753-814 76

Tryckeriet 019-13 71 00

Prenumerationspris
10,— kr. per helår
Lösnummer 1:50

Använd postgiro 29 29 87-5

Insjöfiskarena,
121 73 Johanneshov

Läs detta nummer

Utbyggnaden av våra älvar	sid. 3
Från myndigheterna	sid. 4
Pressrevyn	sid. 8
Utred förhållandet kräftor-gös i Hjälmaren	sid. 12
För vem planerar man	sid. 13
Information från A-kassan	sid. 15
Referat från årsmöten	sid. 16

Medlemmar anslutna till SIC

Vänerns Fiskareförbund
med underavdelningar
Hjälmarens Fiskareförbund
med underavdelningar

Quintus Tryckeri AB — Örebro 1974

Mälarens Fiskareförbund
med underavdelningar
Vätterns Fiskareförbund
med underavdelningar
Vätterns Allmänna
Fiskareförbund med under-
avdelningar
Norrbottens Inlandsfiskare
med underavdelningar
Malmöhus läns Insjöfiskare-
förening
Ringsjöns Yrkesfiskareförening
Roxens Fiskeriförening
Glans Fiskeriförening
Storsjöns Centrala Fiskevårds-
förening
Kungsörs Sport & Fiskevårds-
förening
Yngaren & Mäskarens Fiske-
vårdsförening
Boxholms Bruks AB
Arboga Fiskevårdsförening
Transtrands Fiskevårdsförening

Prenumerations- barometer för 1974 "Insjöfisket"

25
24
23
22
21
20
19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

Roxens FF
Arboga FVF
Yngaren-Mäskaren
Kungsörs FVF
Malmöhus läns FF
Vätterns Östra FF
Motalaortens FF
Sörmlands läns FF
Glans FF
Visingsö FF
Västerås FF

Insjöfisket nr 3 1974

Utbyggnaden av våra älvar

I oljekrisens spår har frågan om nya vattenbyggnadsprojekt aktualiserats påtagligt. Välfärdssamhället Sverige började gå skrämselhicka i vintras då man genom ransonering tvingades sänka temperaturen i sina bostäder, nyttja allmänna kommunikationer i större omfattning än tidigare och överhuvudtaget leva energisnåla.

Som en följd av energikrisen uppdrog Industridepartementet åt Statens Vattenfallsverk att lämna en redogörelse för statens outnyttjade vattenkrafttillgångar i Kalixälvens flodområde med undantag för Kaitumälven väster om järnvägen Gällivare—Kiruna. Vattenfall redovisade sin utredning i slutet av februari.

Enligt planerna skall älven styckas upp genom elva kraftverk med tillhörande regleringsmagasin. Älven skulle då ge ungefär en halv procent av vår energiförbrukning, men fullständigt utbyggd först år 1996. Som jämförelse kan nämnas att vi sparade ca femton procent under det frivilliga sparandet i vinter. Anmärkningsvärt är att endast två kraftverk är lönsamma. Förutom behovet av energi nämns dens sysselsättningseffekt en utbyggnad skulle ge för befolkningen i älv dalen och icke minst för Vattenfalls egna anläggare.

Befolkningen i Kalix älv dal är överens om att varaktigt sysselättning måste skapas för människorna häruppe. Detta kan man inte uppnå genom en utbyggnad av älven hävdar Kommittén för Kaitum och Kalix älvar, en opolitisk ideell intresseorganisation som arbetar för dessa älvars bevarande. Man förlorar flottning, fiske, skogsbruk, jordbruk och rennäring. Det är näringsgrenar som bidrar till arbetstillfällena, vilka är nödvändiga för ett fortsatt liv häruppe, konstaterar kommittén i ett informationsblad.

Fisket i Kalixälven är av förhållandevis stor omfattning, men har minskat under senare år. I älvens nedre delar är fisket inriktat på lax, havsöring och sik. I lugnvattenområdena förekommer ett relativt omfattande husbehovsfiske efter främst gädda och abborre. Fritidsfisket är betydande. Älven svarar även för sju ton procent av Sveriges hela naturliga laxreproduktion.

Som vanligt måste konstateras att någon värdering av friluftskreation inklusive fritidsfiske, boendemiljö, turism m. m. inte utförts i samband med utbyggnadsplanerna.

En ökad hänsyn till de socioekonomiska effekterna kan dock skönjas i den Sehlstedtska utredningen, som bedömt vad de stora mellansvenska älvarna är värda å ena sidan för kraftproduktion och å andra sidan för naturvård och friluftsliv.

Forts.

I en PM publicerat av Naturvårdsverket och sammanställt av doc. Ingemar Norling, Göteborg, framgår att vi kan räkna med att fler variabler med biologiskt, socioekonomiskt och estetiskt innehåll kommer att tillföras lönsamhetsberäkningarna. Vidare framhålls att dessa variabler är ekonomiskt och politiskt tunga och att de i de flesta fall kommer att påvisa ännu lägre "sanna" lönsamhetsvärden för kraftverksutbyggnad.

Det totala värdet av fisket skulle komma i en betydligt gynnsammare position om ovanstående variabler ingick i kostnads-lönsamhetskalkylen, inte bara vid vattenkraftsutbyggnad utan även i miljöskyddsärenden där fisket berörs.

Regeringen har tillkallat en sakkunnig, som skall utarbeta underlag för en samlad bedömning av hur älvarna i norra Norrland bör utnyttjas. Vi får hoppas att värdet på de kvarvarande älvarna når den nivån med hjälp av ytterligare variabler, att de icke blir lönsamma att bygga ut.

UW

§

FRÅN MYNDIGHETERNA

Statens livsmedelsverks kungörelse om viss hantering av fisk, kräftdjur och blötdjur, m. m. den 5 februari 1974.

Med stöd av 19 och 55 §§ livsmedelskungörelsen (SFS 1971:807) meddelar statens livsmedelsverk följande bestämmelser om fiskvaror att gälla utöver föreskrifterna i livsmedelskungörelsen, livsmedelsverkets tillämpningskungörelse (SLV 1972:4) och i anslutning därtill meddelade bestämmelser.

1 § Med fiskvara förstås i denna kungörelse levande eller döda ätbara fiskar, kräftdjur och blötdjur samt ätbara delar därav.

Hantering

2 § Utrymmen och utrustning för hantering av fiskvara ombord på fiskebåt skall vara av sådant material och ha sådan konstruktion att de kan rengöras tillfredsställande. Rengöring skall ske innan ny fångst tages ombord.

3 § Returemballage (fiskkläder och liknande) för förvaring av fiskvara avsedd till livsmedel skall vara tillfredsställande rengjort innan det användes på nytt.

4 § Ombord på fiskebåt skall skyddskläder för arbete med fiskvara förvaras på plats som är skyddad mot föroreningar.

5 § För sköljning och för kokning av fisk, kräftdjur och blötdjur ombord på fiskebåt och för rengöring av fiskebåt och utrustning får användas havs- eller sjövattnen, som ej skäligen kan antagas vara förorenat. För spolning av fiskeutrymmen och fångstutrustning ombord får även användas kylvattnen från båtens motor.

Vatten från hamnbassäng eller hamnområde får ej utan hälsovårdsnämndens medgivande användas för ändamål som avses i första stycket.

6 § Sumpning av fisk och kräftdjur bör ske i vatten, som ej skäligen kan antagas vara förorenat. Sumpning av blötdjur får ske endast i vatten som är godtagbart för ändamålet (i regel mindre än 2 termostabila coliforma bakterier per 100 ml vatten).

7 § Okokta s. k. råråkor, havskräftor (Nephrops) och bläckfiskar som ej llandföres levande skall snarast nedkylas med is eller på annat lika tillfredsställande sätt och därefter förvaras och transporterats i kyla.

8 § Vid kust- och insjöfiske, som sker från mindre båt (huvudsakligen med skötar, nät, ryssjor, längrev och liknande fångstredskap) skall, utöver 7 § denna kungörelse, bestämmelserna i 5 kap. 4 § livsmedelsverkets tillämpningskungörelse i fråga om temperatur vid transport iakttagas så snart som möjligt, dock senast vid omlastning för fortsatt transport från uppsamlingsplats.

Saluhållande

9 § Som livsmedel får ej beredas eller saluhållas

fisk som upptagits död vid fiske eller från odling, bassäng eller sump, dock med undantag av sådan fisk som dött under eller i nära anslutning till själva upptagningen.

kräftdjur och blötdjur som självdött före beredning eller saluhållande, dock med undantag av råräkor för industriell bearbetning, havskräftor och bläckfiskar,

fisk, kräftdjur och blötdjur som fångats, odlats eller sumpats i vatten, vilket genom förorening eller infektion kan antagas göra fiskvaran otjänlig till människoföda, fisk, kräftdjur och blötdjur med tecken på parasitära eller andra sjukdomar, som kan innebära att fiskvaran är otjänlig till människoföda.

10 § Förbudet i 9 § mot beredning och saluhållande av fisk, kräftdjur och blötdjur gäller även del av sådan vara.

11 § Yttre giftiga delar av fisk, som i övrigt är ätbar, skall avlägnas innan fisken saluhålles i detaljhandeln.

12 § Vid saluhållande i detaljhandeln av icke färdigförpackad fiskvara skall uppgift kunna lämnas om arten samt om möjligt även om fångstplatsen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1974.

KUNGÖRELSE

Förlängning av giltighetstiden för beslut rörande ändring av stadgan för fisket i Mälaren.

Med stöd av 14 § jämförd med 19 § fiskeristadgan har länsstyrel-

serna i Uppsala, Stockholms, Södermanlands och Västmanlands län 1973-05-17 gemensamt beslutat om förlängning av följande ändringar i stadgan för fisket i Mälaren att gälla år 1974 nämligen dels att den i 7 § angivna fredningstiden för gös inte skall gälla, dels att 3 § 2 mom skall ha följande ändrade lydelse: "För fångst av större nors och siklöja får användas nät med en maskstorlek av minst 35 millimeter" och dels att 5 § skall ha följande ändrade lydelse: "Fiske med drag, svirvel, utter eller därmed jämförligt redskap från farkost, framförd på annat sätt än enbart genom rodd, är förbjudet".

1974-05-17

LÄNSSTYRELSENA

Fiskerinämnader för Mälaren och Hjälmaren

Genom beslut den 7 april 1972 föreskrev Kungl. Maj:t att statens verksamhet för främjande av fisket i Mälaren och Hjälmaren såvitt gällde uppgifter som ankom på lantbruksnämnd skulle försöksvis tills vidare under en tid av högst två år handhas av lantbruksnämnden i Stockholms län respektive av lantbruksnämnden i Örebro län samt att vid beredning av sådana ärenden i lantbruksnämndernas fiskerinämnader skulle ingå två representanter för envar av fiskerinämnaderna vid övriga berörda lantbruksnämnder.

I skrivelse den 4 april 1974 har lantbruksstyrelsen hemställt att statens verksamhet för främjande av fisket i Mälaren och Hjälmaren tills vidare får handhas på samma sätt som anges i Kungl. Maj:ts beslut den 7 april 1972.

Kungl. Maj:t föreskriver, att statens verksamhet för främjande av fisket i Mälaren och Hjälmaren fortsättningsvis till och med den 30 juni 1975 skall handhas av lantbruksnämnderna i Stockholms respektive Örebro län på sätt som anges i Kungl. Maj:ts beslut den 7 april 1972.

Ändringar i vattenlagen

I en proposition föreslås att ersättningsbestämmelserna i vattenlagen (1918:523) anpassas till expropriationslagen (1972:719). Ersättningskapitlet i vattenlagen (9 kap.) är helt nyskrivet. Det innehåller inte någon motsvarighet till nuvarande bestämmelser om ersättning för ideell skada eller om ersättning med femtio procents förhöjning i vissa fall. Ersättning i pengar skall i vattenmål liksom i expropriationsmål bestämmas enligt marknadsvärdeprincipen. Även bestämmelserna om nedsättning och tillträde m. m. har ändrats med expropriationslagen som förebild.

Bestämmelserna om ersättning genom kraftöverföring ersätts av ett nytt institut benämnt andelskraft. Bestämmelserna om ersättning genom tillhandahållande av vatten upphävs. De ersätts av en bestämmelse med generell giltighet om möjlighet för vattendomstol att föreskriva skadeförebyggande åtgärder. Denna bestämmelse innebär ett lagfästande av nuvarande domstolspraxis.

Den reform av avgiftssystemet som vattenlagsutredningen har föreslagit genomförs inte. Däremot höjs maximigränserna för vissa avgifter.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1974.

Kungl. Maj:ts proposition angående yrkesfiskares rätt till avdrag för ökade levnadskostnader

I en proposition föreslås bestämmelser om rätt för yrkesfiskare till avdrag för ökade levnadskostnader. Avdragets storlek bör anknytas till det normalbelopp för ökade levnadskostnader som riksskatteverket bestämmer varje år.

Avdraget föreslås bli schablonmässigt beräknat med utgångspunkt i att antalet fiskedagar är 150. Kan den skattskyldige visa att han fiskat avsevärt mer än 150 dagar under ett år, ökas avdraget.

Om fiskeresor som medför avdragsrätt förelegat endast under en betydligt mindre del av året än 150 dagar bör avdraget minskas i förhållande därtill.

Med det normalbelopp för ökade levnadskostnader som gäller vid 1974 års taxering skulle schablonavdraget enligt de föreslagna normerna ha uppgått till 3 000 kr för s. k. havsfiskare, för vilka fiskeresorna normalt överstiger ett dygn.

De föreslagna avdragsnormerna avses bli tillämpade fr. o. m. 1975 års inkomsttaxering.

Bygga nät — en konst som försvinner

För gamla fiskare är termerna binda, bygga och bo nät självklara. Man binder nytt, bygger det som är trasigt, och man bor fast telen vid den färdiga nätslingan. Numera köper man oftast näten färdiga, men i gamla tider band man dem hemma vid byggtjyven — det oersättliga hjälpmediet, vare sig man skulle binda, bygga eller bo. På den tiden tillverkade man flötena — de s. k. tyllrorra — av näver. Man skar till lämpliga bitar, som man lade i kokande vatten, så att de "tyllrade" sig och kunde fästas på övertelen. Även sänkena tillverkades av näver — små pungar som fylldes med järnskrot, så att de blev tillräckligt tunga.

Dessa hemtillverkade sänken och flöten kunde vara besvärliga, när nätet blev gammalt och nävern ruggades upp. Att reda upp ett till-

trasslat bomullsnät i storm, medan roddaren efter bästa förmåga försökte hålla "stammen mot väderet", var inte någon angenäm upplevelse. När patenttelnarna med invävda flöten och sänken kom i marknaden, blev de genast populära, och de gamla näten — om de hade "lagvån" — boddes om med nya kantrep.

Men även moderna nät av nylon med patenttelnar trassas sönder och måste byggas, och det är i sådana situationer det börjar bli besvärligt för de allt talrikare nöjesfiskarna. Det blir nämligen allt svårare att hitta fiskare med håg och fallenhet att bygga nät, särskilt sådana som är allvarligt skadade. Enkla s k maskbrott klarar nöjesfiskaren hjälpligt, men om det fattas stora bitar i garnet, då står han sig i regel slätt. I sådana fall måste nya stycken bragdas i hålet för att

nätet skall bli fullvärdigt som fiskredskap.

I de gamla allmogesamhället var det oftast kvinnorna som fick bygga nät och skötar. När yrkesfiskarna blev så gamla och reumatiska, att de inte längre var sjövärdiga, intog de också platsen vid byggtjyvan och höll beståndet av fiskredskap helt.

De gamla, som fortfarande ägnar sig åt nätbygge, är eftersökta av sportfiskarna. Ibland kommer de med nät som mest är trasor med stora hål i garnet och losslitna telnar. Några har kanske försökt laga, genom att "snörpa" ihop hålen, men sådana primitiva "lagningar", måste skäras bort, så att man kan bygga in nya maskor och återge nätet dess ursprungliga form. "Inmaskor" och löpknutar är vanliga fel som nybörjare gör. Nylonnäten kräver särskild omsorg vid knutslagningen för att inte garnet skall löpa på läggen och deformera maskan.

De gamla fiskarna var ganska vidskepliga, när de band eller

byggde sina nät. Garnet skulle skäras av med den speciella byggniven. Att skära av garnet med slidkniven ansågs felaktigt — det skulle ge mindre fiskliga redskap.

Med tanke på att det blir allt färre nätbyggare i fiskelägena, vore det kanske lämpligt att ABF eller någon annan bildningsorganisation ordnade kurser i konsten att binda, bygga och bo fiskredskap. Den konsten kan snart bli lika angelägen som att måla porslin och dreja lerkärl.

Aron Hallenberg

FATTA PENNANI!

Redaktionen vädjar till fiskare och andra intresserade att sända in bidrag till tidningen från händelser inom fisket m. m. på det lokala planet. Exempelvis nyheter, personalia, historier, långa som korta artiklar, insändare för debatt om aktuella problem m. m. Välkommen med bidrag!

Red.

Pressrevyn

Mörten tryter — den har blivit en delikatess

— Har ni smakat Herrku-Särki? Det är i alla fall en ny finsk delikatess som får många lovord av chefen för Norexpo i Torneå, Juha Runolinna. — Svenskar jag bjudit på Herrku-Särki har sagt att den smakar bättre än fjällröding, säger han.

Ett problem med Herrku-Särki är att Finlands mörtestånd är hotat. Herrku-Särki betyder nämligen delikatessmört. Det ska allt vara finnar för att kunna saluföra mört som delikatess.

Herrku-Särki är tryckrokt mört, berättar Runolinna. Den ligger i burk i olja och började saluföras för ett år sedan.

Det var en man i Kuusamo som mindes att mört var vanlig matfisk i hans barndom. En fiskfabrik fick fram den nya produkten. Genom tryckrökningen, som är en väl bevarad hemlighet, försvinner benen och mörten blir en lækkerhet.

Efterfrågan på delikatessmört är så stor i Finland att den inte finns att få. Och det har uppstått brist på mört.

Norrbottnens-Kuriren.

Mörtbulle i tomat marulk i dill

Det dröjer måhända ett tag ännu, innan vi får stuvade abborrar i vinsås och gaffelbitar av gädda eller mörtbullar i tomatsås, filéad marulk i dill och havstulpaner på burk, men det är inte orealistiskt att tänka sig sådana specialiteter framöver från ABBA, berättade

direktör Ake Stenberg vid koncernens Gravarne-fabrik nyligen i en intervju. Insjöfiskarna vädrar följaktligen morgonluft och bakgrunden är förstas utfiskningen i fråga om svensk konservindustris klassiska råvaror som sill, vitling och kolja.

Ett storföretag i fiskkonservbranschen som ABBA måste självfallet sörja för sin framtida beredskap och prövar för den skull tänkbara alternativ. Sålunda har exempelvis siklöja provats av tekniker och befunnits kvalitativt högklassig. Däremot har man inte lyckats fullt så bra med färskproduktion på basis av djuphavsfisk som blåvitling och kolmule. Man har för övrigt trevare ute efter råvaror från hela världen och söker inhämta globala kunskaper om olika fiskarter och deras lämplighet för industriell bearbetning.

Svensk Fiskhandel

SIC:s yttrande över fiskeadministrativa utredningens betänkande

Cetralförbundet vill efter att ha tagit del av utredningens betänkande anföra följande:

För närvarande handlägges frågor rörande fisket av ett flertal myndigheter. Fiskeristyrelsen är central chefsmyndighet med lokal fiskeriadministration uppdelad på fem distrikt med en fiskerilintendent som chef.

Lantbruksstyrelsen är central chefsmyndighet för jordbruksärenden som regionalt administreras av lantbruksnämnderna, vilka

finns inrättade i varje län. Hos lantbruksnämnd finns en produktionsdelegation, som genom en fiskerinämnd behandlar fiskefrågor. Fiskerikonsulenter finns anställda vid nämnderna och är rådgivande beträffande yrkes- och fritidsfisket.

Andra myndigheter som handlägger ärenden i fiskefrågor är Naturvårdsverket, Länsstyrelsen, Domänverket, Jordbruksnämnden samt viss fisketillsyn av tull och polis.

I den nuvarande organisationen har utredningen konstaterat brister och påtalat att den statliga fiskeadministrationen är splittrad. Den fungerar trots rådande organisation, inte tack vare denna, är en slutsats utredarna dragit.

För att erhålla en enhetlig fiskeadministration som svarar mot dagens och morgondagens krav, har utredningen efter att ha presenterat alternativa lösningar föreslagit följande organisation.

Fiskeristyrelsen skall vara central förvaltningsmyndighet för fisket och fiskerinäringen. Lantbruksnämnderna och som en följd därav lantbruksstyrelsens handläggning av fiskeärenden överförs på fiskeristyrelsen, vilken då får chefmannaskapet över fiskerikon-sulenterna.

Intendentsdistrikten ändras för att bättre än nu svara mot service-behovet. De naturligt sammanhängande vattenområdena används som indelningsgrund för regionerna. Antalet regioner föreslås bli nio.

Den lokala förvaltningen i de nya distrikten benämns fiskenämnder. Konsulenterna placeras vid fiskenämnderna och fiskerintendenten blir chef. De nuvarande fiskerinämnarna upphör. De regionala fiskeritjänstemännen är anställda vid nämnderna och sorterar under fiskeristyrelsen.

Den föreslagna fiskeadministrationen kommer att innebära raka befälslinjer i fiskeärenden och otivelaktigt uppnå en snabbare och effektivare handläggning med en huvudman. Centralförbundet biträder utredningens förslag om att fiskeristyrelsen blir central chefsmyndighet för fisket och fiskerinäringen.

Sammansättningen av fiskeristyrelsen föreslås även bli ändrad för att spegla de nya intressen som på senare år gjort sig gällande inom fisket. Centralförbundet motsätter sig inte en sådan breddning, men ett krav är att de inte får bli på insjöfiskarens bekostnad, vilka nu har en representant i fiskeristyrelsen. Yrkesfisket bör i framtiden liksom nu representeras i styrelsen av minst fyra ledamöter.

Av den föreslagna regionsindelningen berörs insjöfiskarens organisationer i sju av de föreslagna nio. I region 1, 5, 6, 7 och 9 förekommer yrkesmässigt fiske i insjöar vars utöware genom lokalföreningar och lokalförbund är knutna till SIC. Inom varje region finns ett regionkontor, som valts av kommunikationstekniska skäl. Endast region 9 har genom sitt kontor i Karlstad en geografisk central placering. Vad beräffar region 5 anser flera att Västerås är ett bättre alternativ än Örebro med avseende på såväl geografisk- som kommunikationssynpunkt. Denna uppfattning biträdades av centralförbundet.

På grund av den övervägande perifera placeringen av regionskontoren kan vårt förbund biträda utredningens förslag endast om lokalkontor inrättas i varje region i sådan omfattning att det svarar mot det reella behovet av service till fiskets avnämare.

Inom varje region skall enligt förslaget inrättas en fiskenämnd med lekmannastyrelse bestående av nio ledamöter med fiskerintendenten som ordförande. Fyra ledamöter utses av Kungl. Maj:t och övriga fyra av berörda landsting. Centralförbundet anser att risk

föreligger för politisering med detta förfaringssätt att utse ledamöter. I stället bör ledamöterna utses efter förslag från de lokala organisationerna inom fiskets område. De måste här få möjlighet att genom ledamotskap påverka fiskenämndens arbete. En annan viktig detalj är den lokalkändom företrädare för fiskets organisationer besitter. Tidigare har nedlagts mycket arbete på att få med representanter av ovanstående kategori i fiskerinämnderna. De föreslagna nya fiskenämnderna bör få beslutanderätt.

Centralförbundet kan inte bifalla förslaget om nedskärning av de fiskerikon-sulenttjänster som förordats genom utredningen. Betänkandet talar om att servicen till fisket måste ökas, att den föreslagna fiskeadministrationen möjliggör effektivare insatser för yrkes- och fritidsfisket. För att åstadkomma detta och mot bakgrund av att fiskerikon-sulenternas kompetensområde skall utökas är det nödvändigt med minst den numerär som nu råder.

Beträffande de speciella fiskerikon-sulenter för Vänern, Mälaren-Hjälmaren och Vättern är det nödvändigt att de vid en omorganisation även i fortsättningen enbart får syssla med fiskefrågor i dessa sjöar. Arbetsfältet för ovan nämnda fiskeritjänstemän är av den omfattningen att en splittring av deras arbetsuppgifter på andra objekt skulle få negativa följder, arbetsbelastningen är i dag hög. Skall utredningens målsättning förverkligas väntar ytterligare arbetsinsatser för denna kategori tjänstemän.

Den undersökningsbåt som nu finns placerad i Mälaren-Hjalma-

ren bör efter den föreslagna regionsindelningen enbart nyttjas för undersökningsverksamhet i de två sjöarna. För liknade verksamhet vid region 5:s kust bör de större forskningsfartygen uteslutande användas.

Avgiften för rådgivningsverksamhet som bl. a. berör fiskerinäringens rationalisering måste i fortsättningen slopas då det gäller uppdrag som rör yrkesfiskets utöware. Risk finns annars för att behövlig rationaliseringsverksamhet avstannar då avnämarna inte anser sig ha råd att betala denna avgiftsbelagda service.

Utredningen har även tagit upp frågan om en höjning av utbildningsnivån för fiskerikon-sulenterna. Man förordar nu att inträdeskraven skärps till gymnasienivå, men sänks med avseende på praktik. Genom de ökade kraven på grundutbildning kan mer tid ägnas åt den egentliga fiskeriundervisningen, den synpunkten biträdades av centralförbundet. Praktiktiden måste vara av den omfattningen att eleverna har nödiga kunskaper om vad de utbildar sig till för ett yrke.

Den tid som man har till förfogande vid undervisning i fackämnen måste på ett bättre sätt tas till vara genom bättre kursplanering och samordning. De är brister som kommit i dagen vid den senaste kursen.

Under förutsättning att föreslagna ändringar och tillägg beaktas, tillstyrker Insjöfiskarens Centralförbund utredningens förslag om ny statlig fiskeadministration.

SVENSKA INSJÖFISKARENAS
CENTRALFÖRBUND

Utred förhållandet kräftor — gös i Hjälmarén

I en motion till Svenska Insjöfiskarens Centralförbunds årsmöte 1974-03-14 hade Västra Hjälmaréns Fiskeriförening tagit upp frågan, i vilken utsträckning ett rikligt bestånd av kräftor i en sjö ogynnsamt kan inverka på framförallt gösbeståndet. Motionen bifölls tidigare enhälligt vid Hjälmaréns Fiskeriförbunds årsmöte 1974-03-03. Man beslöt att hänkskjuta motionen till SIC för vidare handläggning. SIC:s årsmöte tillstyrkte motionen och beslöt efter förslag från styrelsen, att genom en skrivelse till Fiskeristyrelsen hemställa om utredning i frågan.

Västra Hjälmaréns Fiskeriförening påpekar mycket riktigt i motionen att Fiskeristyrelsen har beslutat att ej som tidigare år ställa medel till förfogande för inplantering av ål i Hjälmarén. Enligt uppgift har ännu inte några beslut fattats om ytterligare utsättningar av signalkräftor i sjön. Klart är dock att vissa intressen arbetar för ett stopp av tillförseln av ålyngel till Hjälmarén, detta för att minska predationstrycket på ett som man hoppas bestånd av signalkräftor i framtiden.

Nya frågeställningar har på senare tid dykt upp i samband med inplantering av kräftor, nämligen i vilken utsträckning ett rikligt bestånd av kräftor i en sjö ogynnsamt kan inverka på ett fiskpopulation och framförallt gösen.

Ett flertal undersökningar har utförts för att utröna i vad mån kräftan utgör födoobjekt åt andra fiskar, exempelvis lake, abborre och ål. Däremot har inga undersökningar, vad vi känner till, bedrivits i Sverige för att klarlägga kräftans predationstryck på gösen.

Kräftan föraktar ej fiskrom när sådan finns tillgänglig och den kan troligen förorsaka stor skada om den uppträder på gösens lekplatser. Gösen leker på såväl sten som lerbotten och kräftan får då ofta födan (rommen) direkt "serverad" på sina lokaler.

Äldre fiskares berättelser visar att gösfisket var av mycket ringa omfattning i Hjälmarén så länge kräftorna fanns kvar, medan gösbeståndet stadigt ökade efter år 1910, trots ett allt mer intensivt fiske efter gös.

Från Vombsjön har liknande iakttagelser gjorts av förvärvsfiskare. År 1948 fanns ett rikt kräftbestånd där, men en svag gösstam. Kräftorna i sjön drabbades emellertid av pest och försvann. Efter 5—6 år kunde fiskarna notera god tillgång på gös i sina fångster. I Ringsjön har man konstaterat samma utveckling vad beträffar de två arterna.

I sjön Sottern, Örebro län, fanns före år 1969 ett gott bestånd av kräftor, men ringa tillgång på gös. Sjön drabbades av kräftpest och kräftorna dog ut. Även här kunde

konstateras att beståndet av smågös ökade kraftigt åren efter det kräftorna försvann.

Gösen uppvisar som bekant årsklassvariationer och att rika årsklasser i regel hänger samman med värmen den sommar gösen föds och ger utslag i fiskarens fångster ungefär 4—5 år efteråt. Det vore förhastat att dra den slutsatsen att en "naturlig" rik årsklass av gös uppträder i samband med kräftbeståndets försvinnande i sjön och därmed förklara ökningen av gösbeståndet i de ovan relaterade fallen.

Sötvattenslaboratoriet understryker i sin översikt av laboratoriets verksamhet med plan för år 1974 behovet av en ny lagstiftning, där direkt utsägs att utsättning av ål i vissa vattendrag, eller del därav, ej kan tillåtas med hänsyn till kräftorna.

Centralförbundet anser det än angelägnare att utsättning av kräftor i vissa vattendrag, eller del därav, ej kan tillåtas med hänsyn till gösen innan en undersökning gjorts, som klarlägger i vilken utsträckning kräftorna inverkar på gösbeståndet. Ur ekonomisk synpunkt är gösen en av de allra viktigaste fiskarna i de stora sjöarna med undantag för Vättern.

Med ledning av ovanstående får undertecknat förbund hemställa till Fiskeristyrelsen att utredning företas, för att om möjligt komma till klarhet om i vilken utsträckning kräftor i en sjö inverkar på gösbeståndet.

SVENSKA INSJÖFISKARENAS
CENTRALFÖRBUND

Fotnot: Fiskeristyrelsens svar på ovanstående skrivelse återges i Insjöfisket nr 4.

FÖR VEM PLANERAR MAN?

När man i TV sett programmet om den fysiska riksplaneringen — Hushållning med mark och vatten — kan man ej undgå att fråga sig varför Norrland så lite berörs i dessa frågor. Visserligen är en stor del av Norrland en glesbygd, men en rik och trevlig bygd, om den av de maktavande omhulldes på rätt sätt.

I TV-programmet åberopades platser för fritidshus, stugbyar och campingplatser liksom strövområden, men ytterst lite för den

bofasta befolkningen, vilken ännu lever kvar i dessa trakter.

Att vissa delar av kustområdena skyddas mot industrietablering är väl rätt och riktigt. När det gäller inlandet och särskilt Norrland, då är det tyst. I Norrland har gjorts ingrepp i naturen i sådan omfattning att de människor som bott där i flera generationer och vilka haft en lugn tillvaro, ibland strävsam, har fått sina möjligheter att bo kvar tillintetgjorda genom sjöregleringar, avverk-

ningar och markbesprutningar m. m. Inverkan på fisket har i många fall nått den omfattningen att denna näring har övergivits. Likadant är det med jakten, ty där kalavverknings- och markbesprutningar ägt rum, där är det också slut med villebråd, att fisket i dessa trakter också förstörts, är det inget tvivel om.

Det talas mycket om svavelnedfall i södra Sverige och dess förödande verkningar, men att med ett ord nämna Norrland, där man från flygplan besprutar stora områden och allt levande dör, det vill man ej beröra därför att det ges tillstånd till sådant i dessa bygder.

I riksplaneringen upptas i dunkla ordalag en del åtgärder — måste väl vara på längre sikt — som det kallas, men man frågar sig om detta är något att tänka på för inlandet och Norrland i sin helhet, ty här måste sättas in effektiva åtgärder genast och **icke på längre sikt.**

Framförallt måste medel lösgöras om kraftfulla insatser skall kunna vidtas för fiskets förbättrande, så att vi kan behålla den ungdom som gärna vill vara kvar i våra bygder. En förutsättning är att det skapas utkomstmöjligheter. Det talas om turism och dess inkomstbringande verksamhet för inlandet och fjälltrakterna. Uppförande av stugbyar, camping- och parkeringsplatser, inrättande av strövområden är väl ändå inga åtgärder för att förbättra förhållandena för den fast boende befolkningen. I ytterst ringa omfattning bidrager detta till att förbättra livsvillkoren.

Tar man t. ex. Arjeplog med sina 2 750 sjöar och större tjärnar,

med ett fiskevatten omfattande 170 000 hektar samt 400 km breda och 2 600 km smala strömmande vatten, kan man förstå att det finns oändligt att göra för att återställa många av dessa vatten i nivå med vad de tidigare varit. Förödande ingripanden har ägt rum på olika sätt i form av olika slag av vattenregleringar, giftbesprutningar och dylikt. Jag vill med detta icke motverka vattenregleringar, vilka har stor nytta för vårt lands kraftförsörjning. De skador som blir på olika orter där regleringar förekommer, måste ersättas och kompenseras i sådan omfattning att de bofasta i respektive orter icke behöver överge sin hembygd för dessa ingrepp.

Vi har en kunnig personal under fiskerintendenten och lantbruksnämnden; fick de bara medel till sitt förfogande så skulle säkerligen våra vatten på några år bli fiskrika och en givande inkomstkälla till stor gagn för den bofasta befolkningen, turism och hela vårt land i övrigt.

Att locka turister med vacker reklam, som i många fall kan vara vilkeledande när det gäller fisket, går kanske något år, men som i längden icke håller.

En kraftig satsning på dessa vatten för fiskets förbättrande skulle ha till följd att många bofasta även i fortsättningen fick möjlighet att bo kvar och leva i sin hembygd. Det skulle även innebära ökad trivsel för turismen och de fritidsfiskare som i allt större utsträckning söker sig till Norrlands inland och fjälltrakter.

Arjeplog i juni 1974

Gustav Brännström

Information från A-kassan

De nya kassakorten om skall användas vid arbetslöshet omfattar två veckor. Båda dessa veckor skall vara ifyllda innan kortet sänds till arbetslöshetskassan. Dessa två veckor måste ligga i följd. Man får således inte deklarerat för t ex vecka nr 8 och nr 11 på samma kort.

Eftersom uppgifterna på kassakortet skall ligga till grund för ersättning är det viktigt att kortet är rätt ifyllt. Det har vid flera tillfällen inträffat att besättningen ombord på en och samma båt har fått olika ersättning från arbetslöshetskassan beroende på att någon av misstag fyllt in kortet fel. Detta har slagit särskilt hårt de veckor som man beroende på storm ej kunnat fiska mer än två dagar. Det har hänt att någon ombord har skrivit "arbete" på sitt kassakort för en dag då han faktiskt har varit arbetslös. Tillsammans med de dagar som han varit ute och fiskat har då antalet arbetade dagar i denna vecka blivit tre. Eftersom arbetslösheten var orsakad av storm har han ej kunnat erhålla någon ersättning i denna vecka. De övriga besättningsmännen, som hade deklarerat "arbete" för två dagar och "arbetslös" för övriga dagar i veckan fick däremot ersättning för tre dagar. Misstag av det här slaget kan således ställa sig dyra. Har man sänt ett kort till arbetslöshetskassan på vilket man deklarerat "arbete" för en dag som man rätteligen skulle ha deklare-

rat med "arbetslös" går det inte att få göra någon ändring på detta. Det är därför viktigt att man noga ser till vad det är som man undertecknar.

Liksom tidigare skall den som är arbetslös anmäla sig till arbetsförmedlingen första arbetslösa dagen. Därefter skall anmälan göras på de dagar som Arbetsförmedlingen meddelar. Ersättning från arbetslöshetskassa kan aldrig erhållas för dagar som ej är anmälda till arbetsförmedlingen. Nu finns det medlemmar som gjort till vana att ringa till arbetsförmedlingen varje måndag oberoende av om de är arbetslösa eller ej. Så skall man ju inte heller göra. Det ökar arbetet för personalen på arbetsförmedlingen och medverkar dessutom till att snedvrida arbetslöshetsstatistiken.

Ersättning från arbetslöshetskassa kan utgå med högst fem dagar per kalendervecka. I den vecka som en medlem i fyra dagar arbetat i sådan utsträckning att ersättning ej kunnat erhållas för någon av dagarna, kan han ej heller få ersättning för den femte dagen. Utöver denna begränsning vid fyra arbetade dagar finns en annan som gäller vid väderleks- och ishinder. I den vecka som fiske har kunnat bedrivas i tre dagar (mer än två timmar dagligen) kan ersättning från kassan ej erhållas för övriga dagar i veckan om fiske omöjliggjorts av väderleksförhållande eller is.

För all annan ersättningsberättigad arbetslöshet kan dock ersättning utgå i den vecka man ej arbetat mer än tre dagar.

Henning Sörensson

ÅRSMÖTEN

Mälarens Fiskareförbund höll sitt årsmöte å hotell Gästis, Enköping 1974-02-23. Ordföranden Ingemar Tengström kunde hälsa 20-talet ombud och medlemmar välkomna till årsmötesförhandlingarna. Bland de närvarande sågs även fiskerikonsulenterna Arvid Lurén och Hugo Rundberg samt ombudsman Ulf Widén, SIC.

Ordföranden erinrade i sitt hälsningsanförande mötesdeltagarna om att det var den 4:e milda vintern som icke oförmärkt satt negativa spår i vinterfiskets resultat. För att kunna fastställa årstiden var det nödvändigt att anlita almanackan.

Verksamhetsberättelsen föredrogs av förbundets t. f. sekreterare Gösta Högström.

Verksamhets- och revisionsberättelsen godkändes och lades till handlingarna. Styrelsen beviljades full ansvarsfrihet av årsmötet för det gångna årets förvaltning.

Till ordförande i förbundet under 1974 omvaldes Ingemar Tengström, Västerås.

Mötet behandlade en motion från Uppsala läns Insjöfiskareförning ang. fartbegränsning för

sjöfarten i Mälaren. Arsmötet beslutade att överlämna densamma till SIC för vidare åtgärder.

Gösförbudet, lokala fiskeristadgan, de låga fiskpriserna, matbörrens konsumtionsrekommendationer för insjöfisk, samt fiskeadministrativa utredningen blev föremål för diskussioner bland mötesdeltagarna. Bertil Löfvqvist redogjorde för redskapsläget och den prisskrub som vidkännes denna för fiskarena så viktiga post.

Hjälmarens Fiskareförbund hade förlagt sitt årsmöte till Stadskällaren i Arboga 1974-03-03.

Förutom styrelsemedlemmar och valda ombud hade inbjudits fiskerikonsulenterna Arvid Lurén och Hugo Rundberg. SIC representerades av Ulf Widén. Arets förhandlingar leddes av förbundsordföranden, riksdagsman Erik Larsson, Öskeviksby, vilken sedermera omvaldes till ordförande för år 1974.

Arsmötet behandlade en motion från Västra Hjälmarens Fiskareförning angående utredning om kräftans påverkan av gösbeståndets tillväxt.

Efter diskussion i ärendet beslutades att den skulle överlämnas till SIC för vidare handläggning.

Arets sommaring beslutades att hållas på Valön första eller andra söndagen i augusti.

Redogjorde ombudsman Ulf Widén för det intresse danska uppköpare visat för inköp av insjögådda, samt för möjligheterna och förmånerna för fiskarena att bli medlem i Sveriges fiskares erkända arbetslöshetskassa.

Norrbottnens Inlandsfiskare (NIF) hade lördag 1974-03-09 kallat till sitt tredje årsmöte på lantbruksnämnden i Luleå.

Ombud från anslutna lokalföreningar hade mött upp tillsammans med styrelsen och följande inbjudna gäster: riksdagsman Ture Dahlberg, fiskeriintendent Ake Pettersson, fiskerikonsulenterna Börje Grönlund och John Tuolja. SIC representerades av ombudsman Ulf Widén.

NIF:s ordförande Gustav Brännström skötte klubban under mötet. De sedvanliga punkterna på ett årsmötes dagordning avverkades. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret 1973.

Till ordförande för 1974 omvaldes Gustav Brännström, Slagnäs. Övriga val i styrelsen innebar inga förändringar med undantag av att Anders Kuoljok ersatte Hjalmar Öberg som styrelsesuppleant.

Föremål för diskussion blev bl.a. den nyligen publicerade översiktsplaneringar i BD-län och fiskets omfattning i fjällområdet. Här efterlystes mer inflytande från fiskeorganisationens sida.

Marknadsföringsfrågor och de nu rådande låga fiskpriserna är problem som måste få sin lösning inom en snar framtid. Medel för att utreda detta har sökts hos Länsstyrelsen i Luleå. Mötet efterlyste även besked om när vattenlagsutredningens arbete kan föreligga klart. Betänkandet om en ny statlig fiskeadministration var ett annat aktuellt ämne på dagordningen.

Ombudsman Ulf Widén informerade om stadgeändringen för fiskarens A-kassa som trädde i kraft 1974-01-01.

En redogörelse för de resultat som NIF:s motioner till SIC:s årsmöte 1973 hade mynnat uti, delgavs mötet samt den beredningsplan för fisket som aktualiserats i samband med energikrisen.

Vätterns Allmänna Fiskareförbund hade förlagt sitt årsmöte till Vårdshuset Wetttern, Karlsborg söndag 1974-03-17.

Mötet var välbesökt av ombud och medlemmar, bland de inbjudna fanns fiskeriintendent Curt Wendt, fiskerikonsulent Bengt Brolin, överste E Eriksson, S2 avdelningsdirektör C Köhn, lantbruksnämnden Jönköping och ombudsman Ulf Widén, SIC. Vätterns Fiskareförbund hade ställt upp med två representanter.

Dagens förhandlingar leddes av VAF:s ordförande Olle Engström. Omval ägde rum för samtliga ledamöter i styrelsen. Verksamhets- och revisionsberättelse föredrogs och lades med godkännande till handlingarna. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen för det gångna årets verksamhet.

Medlemsantalet i förbundet hade ökat med ett 80-tal medlemmar och närmast sig nu 800.

Föremål för diskussion blev Vätternstadgan och Bengt Brolin upplyste om att tidigast 1 juli detta år kunde den vara klar för tillämpning. Berörda länsstyrelser har ännu inte fattat ett gemensamt beslut. Styrelsen fick i uppdrag att sköta och följa upp frågan.

VAF har i en tidigare skrivelse tagit upp frågan om representation i SIC:s styrelse. Denna fråga diskuterades även vid detta

möte. Man ansåg att för att känna sig som fullvärdig medlem i SIC och mot bakgrund av VAF:s stora medlemsantal är det fullt motiverat med en ledamot i centralförbundets styrelse.

Ombudsman Ulf Widén redogjorde för styrelsens nuvarande sammansättning, valberedningens arbete och den kategori anslutna medlemmar i andra delar av landet som i stort motsvarar VAF:s sammansättning, men som ej heller har representation i SIC:s styrelsen. Widén lovade att ånyo ta upp frågan i centralförbundet och representation för denna medlemskategori.

Bengt Brolin redogjorde för fiskerinämnadens arbete i Vättern under 1973 och överste E Eriksson kunde meddela att korthållsbanorna för eldhandvapen planeras att flyttas från Vättern till landområden.

Minskade anslag har anvisats till militär utbildning, vilket i sin tur kommer att innebära inskränkningar i skjutningen på Vättern. Vidare meddelade Eriksson att telefonvakt finns tillgänglig på regementet under perioder när skjutning pågår för att upplysa om skjutningens omfattning.

Fiskerintendent Curt Wendt redogjorde för koncessionsnämndens beslut angående den utökade driften vid Zinkgruvan och de överklaganden som skett mot tillståndsgivningen.

Arboga Fiskevårdsförening genomförde sina årsmötesförhandlingar i Arboga 1974-03-21. Ett 10-tal medlemmar hade infunnit sig till sammanträdet liksom SIC:s ombudsman.

Ordförandeklubban hanterades av Ingvar Carlsson och protokollförare var Einar Norman. Av verksamhetsberättelsen framgick att 38 medlemmar varit anslutna till föreningen under 1973. Styrelsen under året har varit: ordförande Einar Norman, kassör Erik Persson, sekreterare Ingvar Carlsson, styrelseledamöter K E Söder och J Johansson.

Bevakning mot vattenföroreningar i ån har ägt rum. Föreningen har vidare medverkat till inplantering av signalkräfter och provfisker har gett positiva resultat. Fisket i ån har varit ganska bra vad beträffar norsen och gäddan, medan gösfisket har varit dåligt. Fisket mellan Højens kvarn och hamnbron har varit det sämsta i mannaminne, detta troligen beroende på Hårdcroms utsläpp.

Arsavgifterna beslutades till 25 kr för medlemmar, 10 kr för spöfiskare och ett särskilt ungdomskort skulle införas.

Årsmötet beslutade att till Arboga kommun inge en ansökan om anslag till föreningsverksamheten.

VÄTTERNNS ÖSTRA FISKAREFÖRENING 40 ÅR

Vätterns Östra Fiskareförening firade 40-års jubileum vid sitt årsmöte den 30 mars 1974. Mötet ägde rum å hotell Vätterhästen i Hästholmen. Ett 15-tal medlemmar med fruar hade mött upp denna marslördag. Närvarande vid årsmötesförhandlingarna var även fiskerikonstulenten för Vättern, Bengt Brolin samt SIC:s ombudsman.

Hälsningsanförande hölls av föreningens ordförande Holger Ar-

vidsson. C E Hertz valdes att leda förhandlingarna och till protokollförare utsågs Gösta Schüttzén. Dagordningens olika punkter föranledde inga längre diskussioner och styrelsen beviljades full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Styrelsen omvaldes att leda kommande verksamhetsår. Ordförande Holger Arvidsson, sekreterare Gösta Schüttzen, kassör Erik Johansson.

Sekreteraren föredrog en historik som han sammanställt över föreningens verksamhet åren 1934—1974. Av sammanställningen framgick bl. a. följande: Ett konstituerande sammanträde hölls i Borghamn den 3 mars 1934, varvid beslöts att bilda en förening med namnet Vätterns Östra Fiskareförening. Till medlemmar i föreningen anslöt sig ett 20-tal fiskare och dess förste ordförande blev Hugo Rehnberg. Medlemsavgiften bestämdes till 1(en) krona per medlem.

Vid sammanträde den 20 april 1942 behandlades prissättning för fisk, varvid beslöts att föreslå följande priser per kg:

Röding Kr 4:—, sik Kr 2:25, lake Kr 1:— mellan 1 april—1 oktober, Kr 1:20 för övriga tider av året, siklöja Kr 1:50, abborre Kr 1:50, gädda Kr 2:25, laxöring överstigande 2 kg Kr 5:— och för laxöring under denna vikt Kr 4:50.

Vid årsmöte den 26 februari 1950 behandlades och tillstyrktes ett förslag från Vätterns Fiskareförbund om förbud mot dragfiske i Vättern från lördag kl 13.00 till söndag kl 24.00 under tiden 1 maj—30 sept.

Vid möte den 28 juni 1958 diskuterades skadeersättning till fiskarena för de militära skjutövningarna vid Vättern, varvid uttalande gjordes beträffande skäligt belopp.

Gösta Schüttzén tilldelades Insjöfiskarens Centralförbunds förtjänsttecken i brons vid föreningens årsmöte den 15 mars 1965 för sina insatser inom fisket åren 1936—1965.

Den 30 mars 1973 diskuterade årsmötet bl. a. bensinskattemedeln som då helt saknades i budgeten.

I historikens sammanfattning sägs, att föreningen under sin 40-åriga tillvaro sökt att på bästa sätt tillvarata det yrkesmässiga fiskets intressen. Då föreningen nu står inför en epok av 40 år med både ont och gott i dess spår, ter sig framtiden oviss för det yrkesmässiga fiskets fortlevande, inte minst på grund av det ständigt ökade trycket och intrånget från fritidsfiskarena. Rekruteringen av yrkesfiskarkåren är tyvärr nere i en vågdal. Ungdomen vill ej bli sina fader trogna med att överta efter far, vilket var brukligt förr.

I samband med middagen efter årsmötet uppvaktade Vätterns Fiskareförbund och Insjöfiskarens Centralförbund föreningen med blommor. Det 40-åriga jubileet avslutades genom förevisning av färgbilder med motiv från Vätternområdet.

Storsjöns Centrala Fiskevårdsförening hade lördagen den 26 april kallat till årsmöte på Aspånäs Wårdshus, Frösön. Ett 15-tal ombud och medlemmar från de lokala anslutna föreningarna hade mött

upp. Från Fiskeriintendentenskontoret i Härnösand deltog fiskerikon-sulent Arne Gad och Svenska Insjöfiskarens Centralförbund representerades av ombudsman Ulf Widén, Stockholm.

Arsmötetsförhandlingarna leddes av fiskevårdsföreningens vitale 85-åriga ordföranden, E H Forsberg. Efter det att de obligatoriska punkterna avverkats, föredrogs verksamhets- och revisionsberättelsen. Båda redogörelserna godkändes av årsmötet som beslöt lägga dem till handlingarna.

E H Forsberg valdes enhälligt till ordförande under 1974. Det blev omval över hela linjen för de poster som var aktuella. Till ombud vid centralförbundets sammanträden utsågs Ture Lindström och Algot Wikén. Medlemsavgifterna bestämdes till Kr 2:50 per medlem och år.

Arsmötets största diskussionsämne blev den planerade utsättningen av nors i Storsjön. Avsikten är att denna fiskart skall tjänstgöra som foderfisk åt bl. a. den inplanterade kanadarödingen, vilken i brist på lämplig föda har bromsats i sin tillväxt. Fiskerikon-sulent Arne Gad redogjorde på ett uttömmande sätt för de provfiska-man planerat för kommande säsong i Storsjön. Han redogjorde även för norsens biologi. Det fram-gick att norsen växer snabbt och är i allmänhet köns mogen efter två år.

Arsmötet uttalade sig positivt för den planerade utsättningen av nors mot bakgrund av de infor-mationer man erhållit tidigare från fiskeexpertisen, men betonade sam-tidigt att eventuell uppkommen skada i samband med försöken måste kompenseras av sökanden.

Centralförbundets ombudsman visade avslutningsvis diablöcher och berättade från en studieresa som berörde Tjeckoslovakiens fis-kerinäring.

Vid årsmötet tilldelades E H Forsberg SIC:s förtjänsttecken i silver för mångårig verksamhet inom fiskets område. Han var med och bildade Assjöns Fiskevårdsförening och har varit dess ordförande sedan starten. I Storsjöns Centrala Fiskevårdsförening har Forsberg tillhört styrelsen sedan år 1955 där han ägnat mycket tid och arbete åt föreningens verksamhet.

Vätterns Fiskareförbund var lördagen den 11 maj samlade till årsmötetsförhandlingar på Grännagården i Gränna.

Till mötet hade infunnit sig ett 25-tal personer, förutom valda ombud från lokalföreningar och intresserade medlemmar deltog ordföranden i Vätterns fiske-skyddsnämnd överste E Eriksson, S2, fiskeriassistent Bo Essvik, Fiskeristyrelsen, fiskerikon-sulenten för Vättern Bengt Brolin, Jön-köping, Vätterns Allmänna FF representerades av dess ordförande Olle Engström samt Filip Öh-lander båda Huskvarna. Från Sv. Insjöfiskarens Centralförbund deltog fiskeriombudsman Ulf Wi-dén, Stockholm.

Arsmötets förhandlingar leddes av förbundets ordförande Carl Erik Hertz, vilken senare enhälligt om-valdes för verksamhetsåret 1974. Styrelsen beviljades full ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. I verksamhetsberättelsen gav styrelsen uttryck för en förhoppning om att yrkesfiskarena gemen-samt med myndigheter och orga-nisationer hjälps åt i fortsättning-

en på ett sådant sätt att det i framtiden finns utrymme för en yrkesfiskarekår i Vättern. Vidare att dessa fiskare får en inkomst som i möjligaste mån motsvarar andra yrkesgruppers, med hänsyn tagen till deras arbetstid.

Med anledning av det regionala detaljarbetet som försiggår i kom-munerna i samband med den fort-satta fysiska riksplaneringen i en-lighet med statsmakternas rikt-linjer, hade Vätterns Fiskareför-bunds styrelse författat en skrivel-se med påpekande och krav ämnat att tillställas berörda länsstyrel-ser runt Vättern. Det är närmast inom Karlsborgs kommun, vilken bl. a. har att beakta militärens be-hov av övningsområden och skjut-fält, som i sin tur inkräktar på områden vilka nyttjas av yrkes-fiskarena och andra kategorier fis-kare. En längre diskussion kring desa spörsmål ägde rum.

I skrivelsen som föredrogs inför årsmötet påpekade man att yrkes-fisket helt kommit vid sidan av planeringsarbetet. Vätterns Fis-kareförbund hade inte fått kommu-nens förslag till detaljplanering på remiss, vilket måste ha varit ett förbiseende. Förbundet vädjar till beslutsfattarna att vederbörlig hänsyn tas till yrkesfisket i Vät-tern och man motsätter sig be-stämt varje utökning av riskom-rådena eller att nya skjutfält till-kommer. Skjutningarnas intensitet måste minska, vidare att uppvis-ningsskjutningarna upphör liksom den skjutverksamhet som gästtan-de förband bedriver i och över Vät-tern.

Avslutningsvis föreslår förbundet att lekgrundet Höjen restaureras

att övriga lekplatser skyddas mot militär verksamhet

att all skjutning med spränggrana-ter och bomber i och över Vättern upphör

att Sydön och dess vattenområde vid Kråk helt friläggas från militära övningar och de sedan någon tid pågående under-vattenssprängningarna utan-för Hammarnäset omedelbart stoppas.

Arsmötet godkände enhälligt skrivelsens innehåll samt att sty-relsen undertecknar denna. Vät-terns Allmänna FF tillstyrkte och undertecknade även skrivelsen ge-nom ordföranden Olle Engström.

Carl Erik Hertz utsågs till leda-mot i fiskeskyddsnämnden för en period av tre år räknat fr. o. m. 1974-01-01. Arsmötet diskuterade även de olägenheter som uppstår vid nätfiske, då inte tillräckligt av-stånd hålles mellan de fiskande. Det beslöts att uppdra till styrelsen att gå in till berörda länsstyrelser med en hemställan om att ett min-sta avstånd på 200 m mellan varje fiskande införes i den lokala stad-gan för Vättern.

UW

Vänerns Fiskareförbund höll sitt årsmöte på Källandsö den 11 juni. Referat från 50-års jubileet kom-mer i nästa nummer av Insjö-fisket.

Red.

Vänerns Fiskareförbund 50 år Kort historik över förbundets tillkomst och arbete

På initiativ av Landstingsman C. O. Larsson, Sjötorp hade ett upprop utgått till alla lokala fiskareföreningar och enskilda fiskare runt Vänern och kallelse till ett möte å Rådhuset i Mariestad den 18 okt. 1924, för diskussion och eventuellt bildande av en centralorganisation för fiskareföreningar runt Vänern. Intresset visade sig vara mycket stort, ett 60-tal fiskare hade kommit till mötet, trots regn och hård vind. De flesta kom per båt långväga ifrån.

Mötet öppnades av inbjudaren C. O. Larsson, om hälsade deltagarna välkomna samt redogjorde för syftet med mötet och en del av föreningens arbetsuppgifter, som säkert blir många och stora och av skilda slag. Till att leda dagens förhandlingar valdes C. O. Larsson och till sekreterare kamrer J. Nilsson, Mariestad. Så vidtog en livlig diskussion, varvid framhölls föreningsverksamhetens fördelar. En del lokalföreningar fanns redan runt Vänern och flera fanns det utsikt att kunna bilda. Resultatet av diskussionen blev att Vänerns Fiskareförbund bildades, och till interimstyrelse valdes:

C. O. Larsson, Sjötorp, Georg Karlsson, Jakob Johansson, Kristinehamn, Hjalmar Karlsson, Mariestad, Karl Isaksson, Källandsö.

Nämnda styrelse fick i uppdrag att utarbeta förslag till stadgar för föreningen att föreläggas vid nästa möte som blev föreningens första årsmöte och hölls på Arnön den 27

juli 1925, där föreningen konstituerades, stadgan fastställdes och styrelse valdes, den bestod av: G. O. Larsson, Sjötorp ordf. Georg Karlsson, Hammarö vice ordf.

Jakob Johansson, Kristinehamn
Oscar Holmer, Värml. Säby
Johan Gustafsson, Finneröja,
Gullspång

K. E. Rapp, Sahlstad
Gustaf Bergvall, Ölme
Sven Svensson, Fiskvik, Väse
Fred. Johansson, Sollerön, Skattkärr

Redan vid första sammanträdet väcktes förslag av Johan Gustafsson, Gullspång om åtgärder mot vattenföroreningar, denna gång om fosforutsläpp i Gullspångälven. Ett ämne som i fortsättningen ständigt stått på dagordningen från skilda delar av Vänern, och endast vid ett tillfälle gett åsyftad verkan och ekonomiskt vederlag, nämligen för Älvenäs utsläpp i Norsälven. 1951 träffades överenskommelse med AB Bofors om ersättning för intrång i fiske vid bolagets skjutövningar vid Medhamn, med en ersättning av 1.000:— kr per år som skulle fördelas lika mellan Amnehärads och Kristinehamns föreningarna.

1953 köper Vänerns fiskareförbund 350 lotter, 2/3-delar av sjön Detterns botten, av Sjöryds AB, som var avsedd att torrläggas. Bolaget gick i konkurs för enbart utredningar och då passade förbundet på. Köpesumman var 39.000:— kr som till största delen erhållits

som anslag av bensinskattemedel, säkert en av de viktigaste åtgärder som förbundet genomfört under sin verksamhet.

Samma år, alltså 1953, företog ett 40-tal medlemmar en studieresa som organiserats och leddes av konsult Björnemark. Resan gick till Hjälmaren och Mälaren, mycket intressant och lärorik. Liknande studieresor företogs även 1955 och 1957. Björnemark var även då organisatör och reseledare. 1955 gick färden över Bohuslän och södra Norge. 1957 reste vi till Vättern, Stockholm, Gävle och Siljan. Varje resa varade en vecka. Tack vare Björnemarks omsorgsfulla planläggning blev resorna mycket lyckade och lärorika.

Många viktiga frågor har under åren diskuterats inom förbundet, såsom utsättning av fiskyngel, åluppvandringen vid Trollhättan, laxens vandringar till lekplatserna och uppfödning av smolt (laxungar) och den alltid brännande frågan om vattnets förorening, bombfällning och mycket annat.

Resultatet av en föreningsverksamhet och framgång beror till stor del på dess ledare, eller i detta fall styrelsen. Förbundet har haft många goda och kunniga medlemmar som under en lång följd av år ställt sin arbetskraft och kunskap till föreningens tjänst. Såsom för att nämna några:

C. O. Larsson ordförande från 1924 till 1949;

Albin Aronson ordförande från 1949 till 1963.

Georg Karlsson, Alfred Björnemark, Martin Hägg, Anders Sahlback, Libert Sahlback och många fler som här ej kan uppräknas. Problemen har varit många och stora, likaså förhoppningarna, i en

del fall har vi lyckats bra i en del fall sämre, men arbetet går vidare 50-åringen är livskraftig, och vi hoppas mycket av framtiden, till fromma för fiskarekåren och den enskilda fiskaren.

Under den sista tioårsperioden har fisket i synnerhet i periodens inledning och då i samband med kvicksilverhistorien varit på stark nedgång för att senare övergå till mera rationella fiskemetoder med trål och stora ålryssjor samt tillvaratagande av siklöjans rom och har fisket de senaste åren haft ett uppsving där efterfrågan har ökat och exportmarknaden har förbättrats.

Ur protokollen från åren 1963 till 1973 har vi här korta utdrag. 1964 fick styrelsen i uppdrag att bevaka vattenförorening i Säffle samt kontakta konservforskningsinstitutet om möjligheten att göra fiskkonserv av vänernlaken.

Centralförbundet skulle anmodas taga upp frågan om fiskevårdsavgift till ny behandling, 1965 var det fråga om utterfisket och uppbojning av nät samt vattenföroreningen i sjön, vi diskuterade ål-yngeluppvandringen i Trollhättan och möjligheten att få ut mera ål till Vänern, frågan om ålen var uppe också nästa år och en ny fråga som ej tidigare varit aktuell på något årsmöte nämligen kvicksilver i fisk.

Året 1967, det tragiska året då kvicksilverfrågan påverkade Vänerfisket så till den grad att när vi tänker på det i dag förundrats vi över att vi överlevde, den 24 oktober hölls katastrofmöte i Lidköping där diskussionens vägar gick höga, i protokollet året efter talas det fortfarande om problemen med kvicksilver men också om hur fis-

ket efter siklöja bör ökas och hur löjrommen kan bli en ny inkomstkälla för fiskarna.

Förbundet valde ny ordf., Evert Hägg efterträdde Johan Fridell som varit ordf. sedan 1963 men som på grund av sjukdom ej ville bli återvald, på årsmötet 1969 diskuterades Uddeholmsbolagets eftersläpning i utsättning av smolt och kontrollen av denna. Gullspångs Kraftverk och det planerade atomkraftverket i Forshem var uppe i debatt, vidare skulle undersökas om medel kan anskaffas till ålyngelinplantering.

Vi ställde också frågan, hur är beredskapen vid ett haveri med en oljetanker på Vänern, årsmötet 1970 fick styrelsen uppdrag att hos Fiskeristyrelsen begära medel till ålyngel och om inplantering av kanadaröding, en utredning om utsättning av regnbåge till fiskerintendenten samt att till Uddeholmsbolaget framföra missnöje med de låga utsättningarna av laxsmolt.

Året 1970 föreslogs gemensamma åtgärder med sportfiskeförningarna för fiskets bästa och år -71 fick vi några svar på vår framställning, i något fall uppmuntrande men intresset i stort var avvaktande och som förbund ansåg vi ej att i det läge som var, vi kunde arbeta vidare, utan ärendet vilar hos fiskerinämden för Vänern. Ålyngelinköp beslutades då vi nu lyckas erhålla medel därtill, störande moment i fisket det året var muddring i Kolstrandsviken och skarpskjutning på Sätenäs.

Vid årsmötet 1972 informerades om att industriutsläppen ger negativa prov särskilt i norra Vänern, vi fick också veta att såväl Vätter som Kanadaröding utsatts under våren, 1.000 av varje slag, vi begär medel hos Vänerskog och Casco-Kemi och från Bäckhammar kommer 1.000 kronor.

Så är vi framme vid 1973 och vi har problem med muddring i flera hamnar och algerna är ovanligt intensiva, marinen faller sjunkbomber i norra Vänern och militära skjutningar förekommer vid Sanneboviken på Dalslandssidan, Försvarets Forskningsanstalt planerar att spränga 5.000 kg hexatonal norr om Djurö, från förbundets sida reagerades snabbt och energiskt och med många goda makters hjälp erhöles ett uppskov och vi få hoppas att sprängningen aldrig blir av.

Som en positiv sak ser vi att 5.035 kg ålyngel utsatts under året, av dessa kommer 525 kg från Trollhättan.

När vi ser på de 50 åren som gått frågar vi, hur hade Vänern sett ut i dag om det ej funnits fiskare runt sjön som reagerat och slagit larm när något galet höll på att hända, ibland har myndigheterna lyssnat och handlat, andra gånger bara lyssnat.

Trots alla problem vi möter vill vi ändå tro att fiskarkåren i Vänern även i framtiden skall få möjlighet att fortsätta sitt yrke.

Styrelsen

